

Toekomst in Eigen Hand deel II

Verslag bijeenkomst 26 november op de islamitische basisschool Al Ikhlâas Haarlem

Aanwezig: 9 vrouwen, 5 kinderen.

Dagvoorzitter: Raja Alouani (stichting Zohor),

Medewerkers: Nora Barnhoorn (MEE NWH), Pim Ligtfoot (PRIMO nh) – ook verslag.

Voertaal: overwegend Nederlands.

inleiding

De dagvoorzitter, Raja Alouani, heet de vrouwen welkom en introduceert en de medewerkers aan de ochtend. Pim Ligtfoot geeft hierna een korte toelichting op het project Toekomst in Eigen Hand en de bijbehorende film. Vervolgens wordt deze film 'Kind met beperkingen in een moslimgezin' vertoond. De film, gemaakt door Schoonhoven Productions en PRIMO nh, i.s.m. de stichting Zohor te Haarlem, is in het Arabisch. De hoofdrolspeler, Jamila Al Taqatqa, is aanwezig.

film

In de film spreken de Palestijns-Nederlandse Jamila Tataqta en haar zoon Faris over het leven met Ayat, de zwakbegaafde dochter van Jamila. De moeder vertelt over de moeilijkheid te onderkennen, in een voor haar vreemde taal en cultuur, dat Ayat een verstandelijke beperking had. Faris praat als broer over haar. Jamila spreekt over haar zoektocht naar kennis en hulp, en haar omgang met schaamte, taboe, de afwijzing door de vader, die een nauw familielid van Jamila is, en haar geloof. Imam M. R. Uygun geeft vanuit de islamitische traditie zijn afkeurende oordeel over schaamte en taboes ten opzichte van het accepteren van kinderen met een (verstandelijke) beperking en van het huwelijk tussen bloedverwanten, dat de Koran vanwege de risico's niet toestaat.

gesprek

Na de film neemt de dagvoorzitter het woord en stelt drie thema's aan de orde:

1. gehandicapte kinderen als straf?
2. gehandicapte kinderen thuis houden?
3. contact met hulpverlening.
4. trouwen binnen de familie
5. handicaps gewoon accepteren?

1. Kinderen met een beperking als straf?

De voorzitter vraagt wie van de vrouwen mensen kent met een gehandicapt kind. Een van hen heeft twee nichten die kinderen kregen met een beperking. Dat is heel moeilijk. In het Arabisch (en Turks) wordt wel van 'belè' gesproken, 'straf' of 'slecht lot'. Drie van de aanwezigen hebben zelf een gehandicapt kind. Een van de moeders vertelt dat het haar tweede kind was. Ze kon het niet geloven. Toen ze met haar dochter in de VU was zag ze ouders met kinderen die veel ernstiger beperkingen hadden dan zij. Daardoor werd het makkelijker om haar eigen kind te accepteren. Schaamte of het gevoel dat God haar strafte had zij niet gehad. Een andere moeder had zo'n gevoel wel gehad. Omdat ze nu meer van haar geloof wist zag ze het niet meer zo.

2. Gehandicapte kinderen thuis houden?

Pim Ligtfoot vertelde dat de Tursk-Nederlandse zorginstelling 'Ünal' in Amsterdam-West zijn busje soms niet voor de deur van het gezin mocht laten stoppen. Men schaamde zich voor de burens. Het busje stopte dan om de hoek. Een ander verhaal is dat in sommige families kinderen met een beperking worden thuis gehouden en nooit buiten komen. De aanwezige moeders herkenden dat niet. Zij laten hun kinderen, met of zonder beperking,

zoveel mogelijk in alles meedraaien. Jamila merkte op dat het wel van de soort beperking afhangt: haar dochter kan geen 'nee' zeggen. Dat is erg moeilijk op het werk, met geld of met relaties. Dan moet je haar als ouder wel beschermen.

3. Contact met hulpverlening

De aanwezigen vonden dat er in Nederland veel hulpverlening bestaat, veel meer dan in Marokko of in Griekenland. Er zijn allerlei hulpmiddelen, je kan aanpassingen in je woning krijgen enz. De problemen lagen op een ander vlak. Veel autochtone hulpverleners zijn niet ingesteld op mensen met een andere culturele achtergrond. Daardoor verloopt de communicatie soms slecht. Een ander probleem noemde Jamila. Haar dochter heeft na haar school bij een sociale werkplaats gewerkt. Daar was voor haar weinig bescherming, zeker toen men hen naar Schiphol stuurde voor schoonmaakklussen. Gelukkig mag ze nu vrijwilligerswerk doen, bij kinderen, waar ze altijd van droomde.

4. Trouwen binnen de familie

Uit het onderzoek van PRIMO nh bleek dat het percentage kinderen met een beperking bij Marokkaans-NL en Turks-NL families twee keer zo hoog ligt dan het gemiddeld: 8% in plaats van 4%. Dat kan zeker samenhangen met het trouwen tussen familieleden zoals neven en nichten, vooral als dat ook al in vorige generaties gebeurde. Raja had uit haar werk bij Jeugdzorg de indruk dat neef-nichthuwelijken in Haarlem veel voorkwamen. De aanwezigen gingen vooral op de mogelijke gevolgen in: een van de moeders had een zoon met een IQ van minder dan 85. Dat was pas op latere leeftijd bij het RIAGG ontdekt, niet op school.

5. Handicaps gewoon accepteren?

Gelovige mensen zeggen wel: alles komt van God, ook een kind met een beperking. Hou van het kind, en zorg goed voor haar of hem. Daar waren de meeste vrouwen het niet mee eens. Accepteren is goed, maar je moet wel naar de hulpverlening gaan. In het filmpje zegt de imam dat ook. 'Kinderen die niet huilen krijgen geen melk'.

De mogelijkheden van MEE

Hierna vertelde Nora Barnhoorn wat de organisatie MEE Noord-West Holland voor kinderen met een handicap doet. Het doel van MEE is om hen zoveel mogelijk aan het gewone leven mee te laten doen: wonen, werken, sporten, naar school. Soms is speciaal onderwijs nodig (zie de film), of zijn er speciale sport-teams (G-teams). Daarvoor moet je wel weten wat er aan de hand is, de diagnose. Anders denk je alleen: het kind is lastig, erg lastig, en gebeurt er niets. Als je door een test bijvoorbeeld weet dat een kind autisme heeft (in zichzelf is gekeerd) kan de school daar rekening mee houden of doorverwijzen naar speciaal onderwijs.

Daarnaast geeft MEE speciale adviezen en cursussen:

- leren 'nee' zeggen (weerbaarheidstraining)
- welke aanpassingen kan je in huis krijgen
- hoe ga je om met een PGB, 'persoonsgebonden budget', en wat is het verschil met vrijwilligerswerk voor je kind (mantelzorg)?
- hoe gaan ouders en broers, zussen om met de handicap van het kind?

Hoe kom je bij MEE terecht?

- via een schoolarts of ook direct, door zelf een afspraak te maken.